

ZPRÁVA O TRHU ZELENINY

Vývoj cen:

Tuzemské obchodní nákupní ceny

➤ Ředkvička.....	4,50 Kč/sv.
➤ Salát hlávkový.....	10,30 Kč/kg

Obsah:

Komoditní zpravodajství.....	1
Ceny zemědělských výrobců.....	2
Obchodní ceny.....	3
Spotřebitelské ceny.....	5
Informace ze zahraničních trhů.....	5
Aktuality.....	8

Komoditní zpravodajství

Ceny zemědělských výrobců

V 18. týdnu roku 2008 se prodávaly ředkvičky v rozmezí od 4,- do 5,- Kč/sv. a hlávkový salát od 6,- do 8,- Kč/ks.

Obchodní ceny

V 18. týdnu 2008 došlo v porovnání se 16. týdnem k výraznému procentickému nárůstu průměrné **obchodní nákupní ceny (NC)** červené řepy z dovozu, a to o 1,40 Kč/kg (tj. o 25,1 %) na 7,10 Kč/kg. Její **obchodní odbytová cena (OC)** se také výrazně zvýšila o 1,50 Kč/kg (tj. o 18,8 %) na 9,60 Kč/kg. Zvýšení NC bylo zaznamenáno i u dovozové hlávkové kapusty, a to o 1,80 Kč/kg (tj. o 12,3 %) na 16,40 Kč/kg, její OC vzrostla o 3,30 Kč/kg na 21,80 Kč/kg, tj. o 17,8 %. Dále stoupla NC importovaného květáku, a to o 2,70 Kč/ks (tj. o 10,0 %) na 29,30 Kč/ks, jeho OC vzrostla o 2,- Kč/ks na 35,40 Kč/ks, tj. o 5,9 %. Průměrná NC salátových okurek z dovozu vzrostla o 2,- Kč/kg (tj. o 11,1 %) na 19,60 Kč/kg, OC stoupla o 1,70 Kč/kg (tj. o 7,6 %) na 23,30 Kč/kg. Oproti předcházejícímu období prudce vzrostla NC

červených paprik z dovozu, a to o 33,50 Kč/kg (tj. o 76,6 %) na 77,20 Kč/kg, jejich OC stoupla o 35,70 Kč/kg na 89,10 Kč/kg, tj. o 66,9 %. Naproti tomu klesla průměrná NC zelených paprik z dovozu o 4,- Kč/kg (tj. o 11,0 %) na 32,20 Kč/kg, OC se snížila o 4,30 Kč/kg (tj. o 9,4 %) na 41,40 Kč/kg. Oproti předchozímu období se zvýšila OC importovaných rajčat o 5,- Kč/kg na 28,10 Kč/kg, tj. o 21,5 %. Průměrná OC bílé ředkve z dovozu klesla o 1,30 Kč/ks (tj. o 12,5 %) na 8,80 Kč/ks. Významný nárůst OC byl zaznamenán u importovaného ledového salátu, a to o 7,40 Kč/ks (tj. o 52,6 %) na 21,40 Kč/ks. V 18. týdnu vyskočila průměrná NC bílého zelí z dovozu o 2,70 Kč/kg na 12,70 Kč/kg, tj. o 26,7 %. Jeho OC stoupla pouze o 0,90 Kč/kg (tj. o 6,2 %) na 14,70 Kč/kg. Výrazný propad průměrné NC byl zaznamenán u pekingského zelí z dovozu, a to o 12,10 Kč/kg na 15,80 Kč/kg, tj. o 43,30 %, jeho OC se propadla o 12,80 Kč/kg na 21,80 Kč/kg, tj. o 37,0 %.

Ceny zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 18. týden 2008

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Ceny zemědělských výrobců			Změna průměrné CZV proti 16. týdnu 2008	
		min.	max.	průměr	v Kč	v %
Cibulka lahůdková	sv.			*		
Cibule netříděná suchá	kg			*		
Mrkev a karotka	kg			*		
Petržel	kg			*		
Rajčata rychlená	kg			*		
Ředkvička	sv.	4,00	5,00	4,50	.	.
Salát hlávkový	ks	6,00	8,00	7,20	.	.
Zelí bílé konzumní	kg			*		

Poznámka : Ceny zemědělských výrobců jsou uváděny bez DPH a bez dopravy. MJ = měrná jednotka, . = údaj nebyl v předchozím období k dispozici, * = méně než 3 respondenti.

Pramen : ZUČM

Aktuální situace v prodeji zeleniny ve 17. a 18. týdnu 2008

V 17. týdnu byl nástup jarních druhů stále poměrně pomalý, chladné a deštivé počasí komplikuje i postup jarních prací. V některých oblastech dokázaly deště citelně ochromit seti i sázení.

V 18. týdnu jarních druhů je poměrně malé množství jarních druhů. Svůj vliv má jak počasí,

tak i fakt, že ředkvičky, lahůdková cibulka atd. vyžadují poměrně dost ruční práce a ne všichni pěstitelé jsou ochotni se těmto náročným druhům věnovat. Zaznamenáváme spíše příklon k druhům více obdělávaným mechanizací. Obchod tohoto týdne je poznamenán čtvrtěčným svátkem.

Pramen : ZUČM

CZV vybraných druhů zeleniny dle šetření ČSÚ

Kč/t

Druh zeleniny	2006			2007			2008		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
Celer bez natě	7 536	9 438	12 333	7 429	10 667	12 767	7 672	7 833	7 667
Kapusta hlávková	7 495	-	-	6 155	5 900	-	-	-	-
Zelí bílé hlávkové	5 332	6 717	6 833	3 750	3 962	4 381	4 536	5 024	-
Zelí červené hlávkové	-	-	-	5 227	5 483	-	6 148	6 234	-
Cibule suchá	4 654	4 551	4 572	7 440	7 823	8 400	5 891	5 614	-

Poznámka: - = údaj není k dispozici.

Pramen: ČSÚ

Obchodní ceny

Obchodní nákupní ceny vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 18. týden 2008

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Nákupní ceny							
		z domácí produkce				z dovozu			
		min.	max.	průměr	±18/16	min.	max.	průměr	±18/16
Celer bez natě	kg			*		9,00	12,10	10,60	+ 0,70
Cibule světlá suchá	kg	3,90	6,60	5,40	- 0,20	3,90	8,30	5,80	- 0,10
červená	kg			*				*	
Česnek	kg			*		37,00	54,50	45,10	- 3,90
Červená řepa	kg			*		5,20	9,20	7,10	+ 1,40
Kapusta hlávková	kg			*		14,30	18,20	16,40	+ 1,80
Kedluben	ks			*		6,80	8,10	7,40	- 0,10
Křen	kg			*		32,50	50,20	39,20	- 0,40
Květák	ks			*		25,20	33,50	29,30	+ 2,70
Meloun vodní	kg			*		14,00	20,80	16,60	- 0,90
Mrkev a karotka	kg			*		8,00	10,50	9,40	+ 0,80
Okurky hadovky	kg			*		19,80	20,80	20,10	.
salátové	kg			*		17,90	20,80	19,60	+ 2,00
Paprika bílá	kg			*		49,90	60,50	53,90	+ 1,30
červená	kg			*		56,00	95,00	77,20	+ 33,50
zelená	kg			*		27,00	39,70	32,20	- 4,00
Petržel nať kadeřavá	kg			*		29,00	41,80	34,20	- 2,00
Pór	kg			*		13,50	20,80	17,30	- 0,70
Rajčata	kg			*				*	
Ředkev bílá	ks			*				*	
Ředkvička svazek	sv.			*		4,50	7,00	5,60	+ 0,20
Salát barevný	ks			*				*	
hlávkový	ks			*		5,60	9,90	7,20	+ 0,10
ledový	ks			*				*	
Zelí bílé	kg			*		11,60	13,40	12,70	+ 2,70
červené	kg			*		6,20	9,70	7,40	- 0,10
rané bílé	kg			*		16,50	19,10	17,40	.
kysané balené	ks	6,70	14,20	9,70	- 0,60			*	
kysané volné	kg			*				*	
pekingské	kg			*		14,00	17,50	15,80	- 12,10
Žampiony	kg			*		38,00	40,10	38,80	.

Poznámka : Nákupní cena je cena bez DPH; MJ = měrná jednotka; * = méně než 3 respondenti; . = ceny nebyly v předchozím týdnu k dispozici.
Pramen : TIS^{CR}SZIF

Obchodní odbytové ceny vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 18. týden 2008

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Odbytové ceny							
		z domácí produkce				z dovozu			
		min.	max.	průměr	±18/16	min.	max.	průměr	±18/16
Brokolice (500 g)	ks			*		13,70	19,30	17,30	+ 0,30
Celer bez natě	kg			*		12,00	14,20	12,90	+ 0,20
Cibule světlá suchá	kg	6,50	7,70	7,10	- 0,10	4,90	9,70	7,30	- 0,30
červená	kg			*		11,90	13,90	12,60	+ 0,50
lahůdková	sv.			*		8,00	9,60	8,80	- 0,50
Cuketa	kg			*		31,00	38,10	33,90	- 1,50
Česnek	kg			*		43,90	68,00	57,90	- 2,20
Červená řepa	kg			*		8,50	10,80	9,60	+ 1,50
Kapusta hlávková raná	kg			*		16,90	24,10	21,80	+ 3,30
Kedluben	ks			*		8,80	10,00	9,50	+ 0,00
Křen	kg			*		49,50	58,90	52,20	- 0,00
Květák	ks			*		29,80	39,20	35,40	+ 2,00
Meloun vodní	kg			*		18,90	24,50	21,20	- 0,40
Mrkev a karotka	kg			*		8,90	12,60	11,60	+ 1,00
Okurky hadovky	kg			*		23,40	24,50	24,20	.
salátové	kg			*		19,90	24,90	23,30	+ 1,70
Paprika bílá	kg			*		49,90	70,40	65,50	+ 3,60
červená	kg			*		69,00	119,00	89,10	+ 35,70
zelená	kg			*		38,40	46,10	41,40	- 4,30
Petrželová nať kadeřavá	kg			*		34,90	49,00	43,30	- 2,50
Pór	kg			*		15,00	24,50	20,70	- 1,00
Rajčata	kg			*		22,00	34,50	28,10	+ 5,00
Cherry (250 g)	ks			*		11,40	16,90	14,90	+ 0,80
Ředkev bílá	ks			*		8,50	9,50	8,80	- 1,30
Ředkvička	sv.			*		6,00	9,90	7,30	+ 0,00
Salát barevný	ks			*		15,20	19,90	18,60	+ 0,40
hlávkový	ks			*		7,50	11,70	9,10	- 0,20
ledový	ks			*		17,60	24,50	21,40	+ 7,40
Zázvor	kg			*		44,40	68,80	52,70	+ 0,00
Zelí bílé	kg			*		12,90	15,80	14,70	+ 0,90
červené	kg			*		6,90	11,40	10,10	+ 0,00
rané bílé	kg			*		22,30	22,50	22,40	.
kysané balené	ks	9,00	12,80	10,10	- 0,30	7,90	14,00	9,90	+ 0,30
kysané volné	kg			*		11,90	12,50	12,10	+ 0,90
pekingské	kg			*		19,50	25,00	21,80	- 12,80
Žampiony	kg			*		46,60	56,00	50,50	+ 0,00

Poznámka : Nákupní cena je cena bez DPH. MJ = měrná jednotka; * = méně než 3 respondenti; . = Ceny nebyly v předchozím týdnu k dispozici.
Pramen : TIS ČR/SZIF

Spotřebitelské ceny

Srovnání průměrných spotřebitelských cen vybraných druhů zeleniny

Kč/kg

Druh/týden	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
Papriky	67,15	62,16	62,39	64,93	66,19	71,53	79,30	78,53	74,08	77,24	78,82	80,21	86,01
Rajská jablka	39,21	36,24	33,55	35,54	36,06	36,17	36,41	43,34	43,46	39,43	35,37	34,59	34,85
Mrkev pravá	15,24	14,89	14,59	15,15	15,00	14,82	14,80	15,20	15,33	15,28	16,47	16,68	17,25

Poznámka: Spotřebitelské ceny v týdenních šetřeních jsou zjišťovány u malého souboru prodejen, proto mají uváděné ceny pouze orientační charakter,
- = údaj nebyl k dispozici.
Pramen: ČSU

Informace ze zahraničních trhů

Obchodní ceny vybraných druhů v Itálii

EUR/kg

Druh zeleniny	Týden		± %
	21.4. – 27.4.2008	14.4. – 20.4.2008	
Celer	0,33	0,32	+ 1,54
Cibule	0,29	0,28	+ 1,47
Hlávkový salát	0,28	0,22	+ 26,27
Květák a brokolice	0,52	0,44	+ 18,87
Mrkev	0,25	0,23	+ 5,00
Okurky	0,22	0,25	- 10,00
Papriky	0,80	0,71	+ 12,28
Rajčata	0,57	0,64	- 11,69
Ředkvičky	0,62	0,58	+ 7,45

Pramen: ISMEA, Servizi per il Mercato Agricolo Alimentare

Obchodní ceny vybraných druhů zeleniny ve Francii – tržnice Paříž

Datum zjištění ceny: 24.4. 2008

USD/kg

Druh zeleniny	Země původu	Cena		
		min.	max.	průměr
Celer	Francie	1,27	1,43	1,35
Cibule	Francie	0,37	0,43	0,40
Česnek bílý	Argentina	4,13	4,77	4,45
Květák (ks)	Francie	1,54	1,64	1,59
Mrkev	Francie	0,64	0,79	0,72
Papriky zelené	Španělsko	2,86	3,50	3,18
Rajčata	Španělsko	1,75	1,91	1,83
Žampiony	Polsko	3,18	3,50	3,34

Pramen : USDA – Fruit and Vegetables Market News

Ceny zeleniny na Slovensku

Datum zjištění ceny: 14.4. - 16.4.2008

SKK/MJ

Druh zeleniny	MJ	Nákupní ceny od producentů		Odbytové ceny z velkoobchodu	
		cenové rozpětí	průměrná cena	cenové rozpětí	průměrná cena
Cibule	sv.	5,00 - 6,00	5,75	6,00 - 11,00	9,79
Celer D	kg	-	-	11,90 - 21,00	15,56
Česnek D	kg	-	-	59,50 - 83,00	71,18
Červená řepa D	kg	-	-	6,90 - 13,00	10,22
Kapusta hlávková D	kg	-	-	18,90 - 27,00	22,65
Květák D	ks	-	-	35,00 - 42,90	40,23
Mrkev D	kg	-	-	11,50 - 15,00	13,29
Okurky salátové rychlené	kg	25,00 - 30,00	28,00	-	-
Paprika zelená D	kg	-	-	48,00 - 72,00	60,80
Petržel	kg	-	-	29,90 - 40,00	35,45
Pórek D	kg	-	-	22,90 - 35,00	28,82
Rajčata D	kg	-	-	19,90 - 49,50	33,67
Ředkvičky	sv.	5,00 - 6,00	5,13	6,00 - 10,50	8,81
Salát hlávkový	ks	4,00 - 6,00	5,00	6,00 - 11,00	9,31
Zelí bílé D	kg	-	-	11,00 - 18,00	15,88
červené D	kg	-	-	9,90 - 16,00	12,75
kysané	kg	-	-	12,00 - 18,00	15,01

Poznámka: Odbytové ceny od producentů a z velkoobchodu jsou uváděny bez DPH. D = dovoz, - = údaje nejsou k dispozici.
Pramen: ATIS – Správa o trhu s ovocím a zeleninou

Stoupla cena zelí z dovozu

V 16. kalendářním týdnu ceny kořenové zeleniny kolísaly. Cena domácí petržele oslabila o 5,3 % na 35,45 Sk/kg a petržel z dovozu klesla o 9,3 % na 32,86 Sk/kg. Průměrná cena mrkve z dovozu posílila o 12,0 % na 13,29 Sk/kg a naopak se snížila cena celeru (- 1,3 % na 15,56 Sk/kg). O 22,9 % na 8,81 Sk/sv. padla i průměrná cena svazkových ředkviček. Odbytová cena importované červené řepy se stabilizovala (10,22 Sk/kg) a cena bílé ředkve oslabila o 2,5 % na 23,49 Sk/kg.

Ceny košťálové zeleniny většinou stoupaly. Průměrná cena bílého zelí z dovozu stoupla o 18,7 % na 15,88 Sk/kg a cena importovaného červeného zelí posílila o 4,1 % na 12,75 Sk/kg. Průměrná cena kusového kedlubnu z dovozu se snížila o 7,0 % na 12,90 Sk/ks. O 19,0 % na 40,23 Sk/ks posílila cena květáku. Cena brokolice stoupla o 16,8 % na 26,23 Sk/ks.

Ceny plodové zeleniny z dovozu se vyvíjely nerovnoměrně. Průměrná odbytová cena

importovaných rajčat oslabila o 5,4 % na 33,67 Sk/kg. Odbytová cena zelené papriky se stabilizovala na 60,80 Sk/kg a cena papriky PCR se zvýšila o 1,8 % na 75,39 Sk/kg. Cena červené papriky klesla o 3,0 % na 65,76 Sk/kg. O 2,4 % na 33,81 Sk/kg se snížila cena salátových okurek z dovozu. Cena baklažánu se propadla o 22,0 % na 39,46 Sk/kg a cena cukety klesla o 11,0 % na 44,78 Sk/kg.

Ceny listové zeleniny: odbytová cena domácího hlávkového salátu padla o 29,2 % na 9,31 Sk/ks a cena salátu z dovozu oslabila o 5,0 % na 12,30 Sk/ks. Průměrná odbytová cena importovaného pekingského zelí posílila o 16,2 % na 36,02 Sk/kg.

Z cibulové zeleniny klesla cena lahůdkové cibule o 3,4 % na 9,79 Sk/sv. Průměrná cena importované cibule posílila o 3,8 % na 9,88 Sk/kg a cena česneku oslabila o 1,2 % na 71,18 Sk/kg. Průměrná odbytová cena dovozového póru posílila o 5,1 % na 28,82 Sk/kg.

Pramen: ATIS – Správa o trhu s ovocím a zeleninou

Obchodní ceny vybraných druhů zeleniny v tržnicích SRN

Datum zjištění ceny: 16.4.2008

EUR/MJ

Druh zeleniny	Země původu	MJ	Hamburk	Mnichov	Berlín	Hannover	Frankfurt
Brokolice	Itálie	100 kg	90 - 120	130 - 140	120 - 150	110 - 140	130 - 160
Cibule 40-60/50-70 mm	Německo	25 kg	8 - 9,5	7 - 8	8 - 9,5	9 - 12	8,5 - 9,5
Celer	Německo	100 kg	48 - 65	40 - 50	50 - 65	50 - 60	45 - 60
Cuketa 14 - 21 cm	Itálie	100 kg	90 - 100	110 - 120	90 - 120	90 - 120	110 - 130
Červená řepa	Německo	100 kg	38 - 50	55 - 65	40 - 55	45 - 60	50 - 70
Květák	Itálie	6 ks	9,5 - 10,5	9,5 - 10	9 - 10,5	9,5 - 10,5	8,5 - 9,5
Mrkev	Německo	100 kg	35 - 55	38 - 45	39 - 56	36 - 52	40 - 60
Paprika zelená	Španělsko	100 kg	170 - 200	200 - 230	180 - 220	180 - 220	200 - 260
červená	Španělsko	100 kg	160 - 190	130 - 150	140 - 180	160 - 190	140 - 240
Rajčata Cherry (250 g)	Španělsko	100 ks	60 - 65	60 - 70	60 - 75	60 - 70	72 - 80
Salát ledový	Španělsko	8-10 ks	4,25 - 5	3 - 4,5	4 - 5	5,25 - 6,5	4,5 - 5,5
Zelí bílé	Německo	100 kg	37 - 48	30 - 40	35 - 48	36 - 50	30 - 50
čínské	Španělsko	100 kg	105 - 140	100 - 120	120 - 140	100 - 135	110 - 150

Poznámka : ks = kus, sv. = svazek, - = údaj není k dispozici.
Pramen : ZMP - Obst & Gemüse

Velkoobchodní ceny zeleniny ve vybraných trzích v Polsku

Datum zjištění ceny: 21.4. - 24.4.2008

PLN/MJ

Druh zeleniny	MJ	Bronisze		Kalisz		Lublin		Poznań		Rzeszów	
		24.4.2008		21.4.2008		22.4.2008		23.4.2008		23.4.2008	
		min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Domácí produkce:											
Celer	kg	1,30	2,00	0,80	0,80	1,60	2,00	1,40	1,60	1,80	2,00
Cibule	kg	0,65	1,00	0,40	0,50	0,80	1,20	0,80	1,00	0,80	1,00
Mrkev	kg	0,80	1,50	0,70	1,00	0,60	1,20	0,90	1,30	1,30	1,30
Petržel	kg	3,30	4,50	2,40	3,60	4,00	5,00	3,60	4,20	4,00	4,50
Pór	kg	2,30	3,20	-	-	2,60	3,50	2,40	2,80	3,50	3,50
Salát	ks	0,90	1,80	1,60	1,80	1,00	1,80	1,17	1,50	1,50	2,00
Zelí bílé	kg	1,15	1,42	0,70	0,80	1,40	1,60	1,40	1,60	1,52	1,60
Žampiony	kg	4,00	5,00	3,00	4,60	4,00	5,00	3,00	4,50	5,00	5,50
Dovoz:											
Květák	ks	6,00	7,00	3,00	4,00	-	-	4,75	6,00	5,00	6,00
Paprika červená	kg	12,00	16,00	5,00	5,00	11,00	14,00	7,00	10,00	13,50	13,50
Rajčata	kg	4,00	5,00	4,70	4,70	4,60	6,00	5,92	7,50	-	-

Poznámka: - = údaj není k dispozici
Pramen : Rynek owoców i warzyw świeżych

Obchodní ceny zeleniny ve Velké Británii - tržnice New Covent Garden

Datum zjištění ceny: 22.4.2008

USD/MJ

Druh zeleniny	Země původu	MJ	Průměrná cena
Brokolice	Španělsko	kg	2,00
Cibule	Velká Británie	kg	0,38
Česnek	Čína	kg	2,89
Květák	Velká Británie	ks	1,60
Paprika zelená	Španělsko	kg	2,00
Rajčata	Španělsko	kg	1,25
Ředkvičky	Holandsko	ks	0,45
Salát ledový	Velká Británie	ks	0,44

Pramen : USDA – Fruit and Vegetables Market News

Průměrné velkoobchodní ceny domácích producentů zeleniny v Maďarsku

Datum zjištění ceny: 17. týden (k 23.4.2008)

HUF/MJ

Druh zeleniny	MJ	Velkoobchod			
		Debrecen	Kecskemét	Miskolc	Szeged
Cibule žlutá	kg	90	70	90	65
Červená řepa	kg	-	100	-	130
Česnek	kg	600	650	700	720
Kapusta hlávková	ks	90	-	70	65
Květák	ks	320	230	-	-
Mrkev	kg	120	80	110	110
Okurky hadovky	kg	300	380	240	310
Papriky žluté	kg	580	-	800	700
Petržel	kg	310	250	250	280
Rajčata	kg	450	300	400	360
Ředkvičky	sv.	60	50	60	45
Zelí bílé	kg	140	70	160	-

Poznámka: - = údaj není k dispozici

Pramen : AKII

Co stojí za úspěchem polského exportu potravin včetně zeleniny?

- Převaha malých farem specializovaných na plodiny s vysokým podílem levné lidské práce.
- Rolníci nemusejí vést účetnictví a platí státu za sebe a svou rodinu jen symbolické daně. Nemají však nárok na případnou podporu v nezaměstnanosti.
- Nižší výnosy, zato menší náklady na produkci.
- Levné suroviny lákají zahraniční investory k budování zpracovatelského průmyslu. Česko je po Německu druhým největším odbytištěm polských potravin.

- České zemědělství je příliš malé, aby ovlivnilo evropský trh.

Statistika dovozů potravin a zemědělských surovin do Česka připomíná monotónní refrén písničky v polštině. Maso, ovoce, zelenina, dokonce i cukrovinky v obchodech nesou totiž až příliš často označení made in Poland. Od vstupu do Evropské unie roste polský export potravin zhruba o pětinu ročně a Česko je hned po Německu druhým největším odbytištěm, pochvaluje si polské Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova. Tento

fenomén exportu neunikl Výzkumnému ústavu zemědělské ekonomiky v Praze. Jeho zaměstnanci spočítali, že z desítky států, které v roce 2004 vstoupily do EU, profituje na členství v pohledu exportu Polsko nejvíce. Z čistého dovozece potravin se stal jejich významným exportérem.

Česká republika naopak z exportního hlediska vstupem do Unie tratila ze zmíněné desítky nejvíce. Tuzemský schodek agrárního obchodu se po vstupním roce 2004 nejen nesnížil, ale dále se prohlubuje o dalších pět až deset miliard korun ročně.

Pozoruhodná exportní výkonnost našich severních sousedů paradoxně nekorresponduje s výsledky dosaženými na polích a ve stájích. Polsko za Českem zaostává jak ve výnosech plodin, tak v užítkovosti zvířat. Přesto jsou méně produktivní Poláci silnými konkurenty. Pracují totiž s nižšími náklady.

Nechají duši na poli

„Polský úspěch je tvrdě vydřený rukodělnou prací tamních farmářů,“ tvrdí Jan Vašák z České zemědělské univerzity v Praze. Levná polská produkce údajně vyplývá z charakteru tamních rodinných farem. Farmáři mají sice málo půdy, ale dost lidí ochotných na ní pracovat za málo peněz. Průměrná výměra polské farmy tak činí necelých osm hektarů, zatímco v Česku je to 150 hektarů. „Na relativně malých polích hospodaří celá rodina a musí z něj získat co největší tržby, aby se užívala. Proto se věnují pěstování zeleniny, bobulového ovoce a okrasným rostlinám, kde je na jednu stranu největší přidaná hodnota, nicméně také nejvíce lidské práce,“ vysvětluje Vašák. Není divu, že Polsko tuzemský trh zaplavuje levným zelím, mrkví nebo cibulí.

„Zapomeňte na silnice s koňskými a kravskými potahy a chátrající vesnická stavení v Polsku. Koně jsme viděli jen čtyři, a to závodní,“ prohlašují Jan Votava a Jaroslav Bačina z Asociace soukromých zemědělců, kteří byli nedávno v Polsku zkoumat, jak se na půdě vydělává. Vesnice jsou prý opravené a fasády vypadají lépe než ve městě. Rozdílů mezi polským a českým zemědělcem se najde více. Votava s Bačinou uvádějí, že polští farmáři - většinou samozásobitelé - prodávají přebytky buď na trhu, nebo prostřednictvím hospodářských družstev. Za sebe a členy rodiny odvádějí státu jen symbolické daně ve výši 60 zlotých (420 Kč) na osobu měsíčně jako platbu za zdravotní a sociální zabezpečení. Jiné daně neplatí.

Státu tím odpadá starost za případnou podporu v nezaměstnanosti, naproti tomu polští farmáři nemusejí vést žádné účetnictví ani evidenci. Tak žije přibližně devět milionů polských zemědělců a jejich rodinných příslušníků. Vedle toho existují i větší farmy s výměrou kolem 50 hektarů. Jsou to moderní hospodářství specializovaná na produkci zeleniny ve sklenících a zavlažovaných sádkách. Sdružily se do odbytových organizací, mají

společné moderní sklady a posklizňovou úpravu výpěstků a zisk se používá na splátky úvěrů. Obdobně řídí svůj odbyt rovněž producenti mléka.

Miliardová díra

Polská vláda nicméně začala uvažovat o reformě současných pořádků. Nový pravicový polský kabinet, který se vlády ujal loni v listopadu po předčasných volbách, chce rolníkům sáhnout na jejich úlevy. Stát totiž vkládá v Polsku každý rok asi patnáct miliard zlotých (108 mld. Kč) do zemědělského fondu sociálního zabezpečení. Sami zemědělci do něj platí jednotný příspěvek. Loni to bylo 258 zlotých (1 900 Kč) za čtvrtletí nezávisle na rozloze půdy a zisku. Pojištěných zemědělců je v zemi asi 1,6 milionu. Tamní ekonomové považují fond za „posvátnou krávu“ Polska a o zemědělství tvrdí, že je největší černou dírou ve státě.

„Základem změn bude, aby rolníci povinně vedli účetnictví, vykazovali příjmy a náklady, jako to činí ostatní obyvatelé,“ poznamenává univerzitní profesorka Katarzyna Duczkowska-Malyszová. Ministr zemědělství a rozvoje vsi Marek Sawicki uvádí, že na reformě rolnického systému pojištění se už pracuje. První etapou by měl být zákon, který by mohl začít platit od příštího roku. Ten zavede závislost poplatku zemědělce na velikosti hospodářství, přičemž ve druhé etapě by se výše poplatku měla odvíjet od zisku. Na reformu tak doplatí především nejbohatší hospodáři. Reformu musí Polsko stihnout do roku 2009, kdy začne platit omezení Evropské unie na pomoc zemědělcům. Ročně tak bude moci být na jedno hospodářství uvolněno nejvýše 3 000 eur, tedy zhruba 80 tisíc korun. Tamní rolníci jako jediná skupina obyvatel v zemi a jako jedni z mála zemědělců v Unii zatím neplatí daň z příjmu, přičemž tuto výhodu jim vyjednálo Polsko před vstupem. Vysvětlovalo to snahou vyrovnat rozdíly mezi farmáři v Polsku a ve staré unijní patnáctce. Navíc polští zemědělci čerpají dotace přímo z Unie a ani z nich neodvádějí daň. Neochota k reformám se až dosud vysvětlovala obavou vlády z nepřízně voličů, protože rolníci tvoří v Polsku významnou část voličské základny.

Levných surovin v Polsku si dávno všimli zahraniční investoři, kteří tam přesouvají výrobu potravin. Nejnověji britský potravinářský koncern Cadbury Schweppes. Lídr na světovém trhu se sladkostmi může podle deníku Rzeczpospolita počítat s investiční pobídkou kolem čtrnácti milionů zlotých (99 milionů korun). Kvůli vábení Cadbury země dokonce před několika týdny změnila kritéria přiznání veřejné pomoci zahraničním investorům.

Do potravinářství investovalo samo Polsko, aby splňovalo hygienické normy pro vývoz do EU. Konkrétně rok před vstupem do Unie vložili tamní potravináři do modernizace závodů 1,5 miliardy eur. Nyní musí investice splácet. A nejlépe ze všeho to jde vývozem.

Zachraňují průmysl

Současný deficit agrárního a potravinářského obchodu s Polskem nepovažuje ekonomka Markéta Šichtařová z Next Finance za žádnou tragédii. „Česko je průmyslový stát s vyspělým strojírenstvím, nemůže dělat všechno. Potravinářství navíc nepatří k výrobkům s vysokou přidanou hodnotou, proto je lépe si na ně vydělat vývozem sofistikovanějšího zboží,“ říká. „Kdo chce obstát v tradičních komoditách, musí přijít se specialitami, anebo být v oboru špičkou,“ připomíná Šichtařová. Její názor dokládají výsledky celkové obchodní výměny s Polskem včetně průmyslu. Tam se totiž karta obrací a v přebytku jsme my. Děje se tak hlavně zásluhou strojírenství a chemického průmyslu, jak vypovídají statistiky česko-polské obchodní komory. České zemědělství je příliš malé na to, aby ovlivnilo evropský trh. Špičkově umíme

pouze pivo, slad a chmel, které se po vstupu do Unie a pádu obchodních bariér prodávají lépe. Další plodiny se ke slovu dostanou jen sezónně. Zakázat dovoz nemůžeme, existuje volný trh. Jediní, kdo si před vstupem do Unie pojistili ochranu před konkurencí, byli čeští pěstitelé brambor. Argumentovali tím, že polské brambory mají takzvanou kroužkovitost - nemoc, která by po zavlečení do ČR mohla ohrozit zdravotní stav našich polí. Unie na jejich argumenty přistoupila, proto k nám syrové brambory z Polska nejdou, jak potvrzuje předseda Svazu pěstitelů brambor František Novák. Na hotové výrobky z brambor se ovšem zákaz nevztahuje. Bramborových hranolků z Polska jsou tak v supermarketech plné mrazáky. „Jenže to už není věc pěstitelů,“ krčí rameny Novák.

Pramen: Aktuality 17. týden, ZUČM volně dle časopisu Ekonom

Kurzy devizového trhu - Česká národní banka - platnost od 30.4.2008

100 SKK - 78,223 Kč	1 PLN - 7,304 Kč	1 USD - 16,221 Kč
1 EUR - 25,210 Kč	1 HRK - 3,468 Kč	100 HUF - 9,952 Kč

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí samostatného oddělení
agrární informatiky

tel.: 222 871 577
fax: 222 871 536
e-mail: materna@szif.cz

Komoditní manager

Ing. Anna Mandelíčková

tel.: 222 871 428
fax: 222 871 536
e-mail: anna.mandelickova@szif.cz

Rozmnožování anebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS ČR SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS ČR SZIF.